

Науковий керівник: *Почерніна Н. В. - к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного*

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

17: Партнерство заради стійкого розвитку

Кочубей Ю. О. 030205@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Потреба у новому підході до управління соціально-економічними системами як на макро, так і на мікрорівні обумовлюється специфікою сучасного етапу суспільного розвитку, який, на відміну від попередніх періодів, відзначається трансформацією процесу взаємодії між суб'єктами економічних відносин.

Основою соціального партнерства є організаційна концепція, що включає комплекс практик, заснованих на переговорах і співпраці в сфері управління трудовими ресурсами. Її мета - сприяти добробуту економіки, підприємств і працівників. Таким чином, соціальне партнерство є невід'ємною складовою соціальної держави, спрямованою на вирішення соціальних питань і забезпечення соціально-економічного розвитку, зокрема в аспекті інтеграції національної економіки в глобальний соціальний простір, забезпечення політичної стабільності та соціально-економічного розвитку шляхом зміцнення трудового потенціалу, ефективного соціального захисту та дотримання державних соціальних стандартів; інституційна підтримка та сталий інноваційно-інвестиційний розвиток; підвищення рівня соціальної відповідальності та активізація соціального підприємництва тощо.

Соціальне партнерство - ефективна модель конструктивної взаємовигідної взаємодії між соціальними партнерами, що створює можливість досягнення балансу інтересів роботодавця та працівників на основі співробітництва, компромісу та соціального консенсусу.

Для України становлення соціального партнерства та перехід до соціального діалогу обумовлені необхідністю подолання нагальних соціальних викликів, серед яких: деформація трудового потенціалу, високий рівень безробіття та поширення неформальної зайнятості, низька якість життя та недостатній соціальний захист, неналежні умови праці, трудова міграція кваліфікованих фахівців за кордон тощо.

Ідеологія соціального партнерства ґрунтується на тому, що влада, бізнес і громадські організації, які представляють інтереси населення і найманих працівників, взаємодіють і будують свої відносини, виходячи з необхідності забезпечення: соціальної стабільності і порядку в суспільстві; стійкого й динамічного розвитку економіки; правового захисту і реалізації основних прав і свобод особистості; створення умов гармонійного розвитку людини. Більше того, успішна реалізація потенціалу соціального партнерства як імперативи соціально-економічного розвитку держави дає змогу: знизити рівень безробіття, підвищити продуктивність праці та якість життя населення, створити інституційні основи зростання ВВП, ініціювати нові робочі місця тощо.

Базові елементи соціального партнерства:

- ✓ Взаємовигідний і добровільний характер взаємодії сторін
- ✓ Постійно діючий переговорний процес
- ✓ Інформаційна відкритість
- ✓ Зворотній зв'язок
- ✓ Моніторинг та звітність за виконання взятих зобов'язань
- ✓ Способи реалізації соціального партнерства:

- ✓ нерегулярні переговори, неформальне партнерство між окремими суб'єктами локальних спільнот;
- ✓ відносно регулярний переговорний процес між великою кількістю суб'єктів локальних спільнот, документально оформлені домовленості;
- ✓ регламентований, регулярний переговорний процес, в якому досягається консенсус, система протоколів, договорів;
- ✓ створення постійних робочих органів партнерства (комісії, ради), оформлених юридичними документами;
- ✓ створення організацій та асоціацій, які покликані організувати соціальне партнерство, реалізувати та впровадити в життя домовленості.

Таблиця 1

Принципи реалізації корпоративної соціальної відповідальності у соціально-трудових відносинах на засадах соціального партнерства

Принципи соціального партнерства	Принципи соціальної відповідальності
Законність та верховенство права; Незалежність та рівноправність сторін; Добровільність та прийняття реальних забор'язань; Відкритість та гласність; Взаємна повага та пошук компромісних рішень; конструктивність; обов'язковість розгляду пропозицій сторін; відповідальність за виконання прийнятих забор'язань;	Підзвітність; Прозорість; Етична поведінка; Взаємодія з зацікавленими сторонами; Правові норми; Міжнародні норми; Права людини;

Джерело: [1,3]

Розвиток інституту соціального партнерства в Україні є ключовим фактором її прогресу. Вітчизняні науковці зазначають, що соціально-економічний розвиток – це складний і суперечливий процес, у якому взаємодіють як позитивні чинники (природно-ресурсний потенціал, науково-технічний прогрес, ефективна державна політика тощо), так і негативні (політична нестабільність, соціальні конфлікти, екологічні кризи тощо).

Список використаних джерел

1. Баранова О. Соціальне підприємництво як відповідь суспільства на соціальні потреби. URL: https://biz.ligazakon.net/interview/205014_sotsalne-pdprimnitstvo-yak-udpovd-susplstva-nasotsaln-potrebi (дата звернення 28.04.2025).
2. Біла І. С. Соціальна відповідальність держави та бізнесу як умова розвитку соціальної економіки. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2020. Т. 5, вип. 1. С. 10-15.
3. Завадських Г. М., Лисак О. І., Тебенко В. М. Корпоративна соціальна відповідальність: формування та реалізація в Україні. *Збірник наукових праць ТДАТУ*. 2023. № 2. С. 130-139. <https://doi.org/10.31388/2519-884X-2023-48-129-139>.
4. Майстренко О. Напрями соціального партнерства: міжнародний досвід. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-15>.

Науковий керівник: *Завадських Г. М., к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*